

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

KONEC KOMINTERNE

V soboto sta oznanila radio in tisk svetu važno vest, da je bila v Sovjetski Rusiji razpuščena Komintern ali Tretja internacionala.

Ta gesta je bila vzeta v tej deželi in Angliji z veliko radostjo in zadoščenjem na znanje, kakor razvidno iz komentarjev svetovnega časopisa ker jo smatrajo za znak dobre volje od strani sovjetske vlade napram svojim zaveznikom. Z javnim razpustom Kominterne, tega orodja revolucionarne agitacije, ki je dajalo Moskvi popolno kontrolo nad politično akcijo komunistov v drugih deželah, je odstranil Stalin eno glavnih zaprek kooperacije z drugimi vlada. S tem dejanjem je toliko kot priznal, da je končno dobila prepričanje, da je reš mogoče iskreno sodelovanje sovjetske države z državami demokracijami. Stalin je izjavil: S tem podajemo dokaz, da se ne čemo vmešavati v notranje zadeve drugih narodov.

Pa tudi če je to samo gesta, je silno velikega političnega pomena ker je vsaj gesta spravičnosti; ona pomeni, da se Stalin želi spraviti z ostalimi državami. Razpust Kominterne pomeni dalje, da se je Tretja internacionala izživela in da ni več potrebna.

Najznačilnejše dejstvo pa je, da so se smotri sami izpremenili. Stalin je imel več kot en vzrok za razpustitev Kominterne poleg onega, da bi utrl pot do boljšega razumevanja z demokracijami. Razpust Kominterne, ki je bil izveden baš ob času, ko se predsednik Roosevelt in angleški premier Churchill posvetujeta v Washingtonu, in takoj po prejemu Rooseveltovega pisma, je smatrati tudi kot odgovor predsedniku Rooseveltu. Tozadevna gesta je bila dalje izvedena v pravem trenutku, da pomiri bojazen Evrope na predvečer njene invazije, — bojazen, katero smatra Stalin vsekakor za nevarno. Z razpustom Kominterne je avtomatično razpuščena tudi Anti-Komintern; ki je pomenila ogromno Hitlerjevo politično zmago. Z razpustom Tretje internacionala je Stalin znatno oslabil verigo, ki veže Hitlerjeve satelite ter je uničil glavni temelj smotra nemškega pakta z Japonsko.

Toda bolj važen kakor vse ostalo pa je dokaz, da je Stalin končno-veljavno spoznal, da je v ljudskih množicah jačje zakoreninjen nacionalizem kakor pa internacionalizem. Izkušnja mu je pokazala neporušeno silo nacionalne zvestobe in strašna preizkušnja sedanje vojne je nad vsak dvom ugotovila ogromno silo nacionalnega občutja v njegovi lastni deželi. Danes ne lebdi nič več pred Stalinovimi očmi svetovna revolucija, temveč velika Rusija, morda celo še večja Rusija. Historično pomeni razpust Kominterne formalno nacionalizacijo boljševiške revolucije, ki je dovršila svoje delo in svoje naloge: podražila veleposest, industrializirala zaostalo deželo in izobrazila neuke ljudske mase. V tem pogledu je razpust Kominterne samo službeno priznanje evolucijskega procesa, ki je bil v Rusiji v teku že dolgo časa in ki je v sedanjih vojni dosegl svoj vrhunec. Ta proces je bil spremljan s patriotskimi, nacionalnimi in celo religioznimi občutki ruskega ljudstva. Stara boljševiška in komunistična gesla o združitvi svetovnega proletariata so bila nadomeščena s patriotskimi in nacionalističnimi krilaticami.

S stališča neposredne vojne situacije pomeni razpust Kominterne nadaljni prispevek Sovjetske Rusije k zmagi Zedinjenih narodov, prispevek, čigar vrednost ni skoro nič manjša od prispevka, ki ga dajejo ruske armade in rusko ljudstvo. Upati je, da bo ta gesta odstranila mnogo sumničev, ki so stala na poti resnični edinstvi Zedinjenih narodov. Predvsem pa je zadala ta gesta silovit udarec boljševiškem bavljavu, ki so ga s tako vneto vzdrževali ne samo nacijska propaganda v Evropi, temveč vsi sovražniki resničnega napredka ruskega ljudstva tudi v tej deželi, med njimi tudi nekateri slovenski listi in njihovi uredniki. Kar se teh poslednjih tiče, vemo, ka-

NEWYORSKA PISMA

Piše Frank Kerže

FEDERATIVNA REPUBLIKA JADRANSKA

Dne 31. januarja t. l. je sklical Udruženje jugoslovanskih Amerikanaca—Hrvatje, Srbi in Slovenci—shod v poljki narodni dom na osmi cesti. Prišlo je okoli petsto ljudi—štiri petine Hrvatov, nekaj Slovencev in pa peščica Srbov.

Za ta shod sva bila določena dva govornika Mr. Baloković in jaz. Prvi ni mogel priti radi zaposlenosti, jaz sam bi ne imel pomena, zato so sklicali sejo odbora, katere se nisem mogel vdeležiti in nabrali še nadaljnjih pol ducata govornikov.

Sedeli smo na odru kakor apostoli pri zadnji večerji in čakali, kdaj pridemo na vrsto. In bili so govori, brate moj, da se je kadilo na vse strani. Zakaj Hrvatje radi govore in kadar odpro svoje pare, jih ne ustaviš izlepa. Tako je bilo že pol sedme zvečer, ko sem prišel na vrsto jaz—dokaj nevoljen, ker sem moral svoje misli trgati in kratiti na vseh straneh.

Ideja mojega govora je bila sledeča:

Svetovna vojna se bo končala, kakor se mora končati vse na svetu. Lahko se vleče še leta, lahko pa pride dramatičen konec čisto nepričakovano.

Vsi prizadeti narodi pripravljajo svoje načrte za tiste čase, le mi, Jugoslavlani smo brez njih. Jugoslovanska vlada v Londonu molči na vsa naša prizadevanja, naj pride z načrti na dan, kakšne temelje pripravljajo za bodočo Jugoslavijo. Mesto kakega odgovora slišimo samo javkanja posameznih ministrov, fraze, tako prazne, da bi jalovala koza zvrгла, če bi jih razumela.

Naša slovenska javnost govori o nekaki svobodni Jugoslaviji, ne da bi povedala ljudstvu, da je edina podlaga za resnično svobodo—federativna republika. Hrvatje podpirajo gibanje partizanov. Cital sem njegove izjave, a v njih ne najdem tistega, kar bi rad: trdne, določene podlage, da bi narod vedel, za kaj naj se žrtvuje, za kaj dela.

Preidem še na Srbe. Vi veste, da smo izgubili iz našega udruženja do malega vsa srbska društva—izgubili zato, ker oni zastopajo—monarhijo. Oni hočejo svojega kralja. In vprašam vas: ali smo mi opravičeni, da bi jim ga branili? Če ga hočejo—naj ga imajo. To je vse. Delo jugoslovanske vlade v Londonu stremi za tem, da se vpostavi nekaka velika Srbija s kraljem. V stari domovini dela Mihačević na to, drugod po svetu pa ministri, poslani in konzuli te vlade. Ne mislite, da bi si Fotić v Washingtonu upal rogoviliti tako, da nima naročil in podpore svoje vlade.

Pravijo eni: formo bodoče Jugoslavije naj določi narod sam. Kdor nosi svojo glavo v torbi in dneva v dan, tisti naj govori.

Lepo so besede, a so brez podlage. Mi, ameriški jugoslavlani smo poklicani za to, da govorimo v imenu tistega naroda, ki je naš in danes ne more in ne sme odpreti svojih ust. Mi smo po svojem rojstvu, po tradiciji in jeziku del tistega naroda.

ko se bo glasila njihova sodba: — tako kakor sodba nacistov: Navaden švindler! Vse skupaj je navaden bluff! Vsi dobromisleči prijatelji ruskega ljudstva pa so trdno uverjeni, da je bila za ruskimi zmaganimi na bojišču to največja gesta, vredna velikega ruskega naroda in njegove realistične vlade, gesta, ki bo pregnala marsikatero prazno strahove ter utrla pot uspešni zavezniški invaziji evropskega kontinenta.

da in imamo, ne samo pravico, ampak dolžnost, da govorimo jasno in čisto v časih, ko narod ne more, ne sme.

Je pa še druga stran tega vprašanja. Narod naj odloči. Prijatelji moji, koliko jih pa bo ostalo že pri življenju, ko se konča vojna? Koliko časa bo vzelo, predno si urede svoje življenje, popravijo svoje domačije, polja, živino, semena—zakaj ne pozabite, da sta jim fašizem in hitlerizem pobrala vse do belih kosti. Kakšen bo ta narod, ko se vrne iz tragičnega trpljenja sužnosti po tovarnah in koncentracijskih taboriščih? Ali ne mislite, da jih je neizmerno trpljenje uničilo telesno in duševno? In nadaljno vprašanje: Kdo bo vodil ta narod, če veste, da sta Hitler in Mussolini uničila vse, kar je bilo inteligentnega, zmožnega? Bojim se, da ne bo po miru drugih, kakor tisti, ki so pomagali Hitlerju in Mussoliniju—torej domači fašisti.

Kako si zdaj predstavljate to, da naj narod odloči sam? Kdo bo pa imel ta narod v rokah vsa tista leta, ki bodo minila, predno bo narod zmožen, da prime usodo v svoje roke? Ali ni mogoče, da se malo preuredi jugoslovanska vlada v Londonu, nastavi začasno nekaj progresivnih ministrov — pa imamo Darlane v Jugoslaviji. Vlada je od danes do jutri. Mi vemo, da imajo Srbi polno sovinstvo, katerim je največ do tega, da po sklenjenem miru pokoljejo kak milijon Hrvatov. Vsaj to je račun raznih srbskih generalov, katerih je še v New Yorku dovolj za vsakim vogalom. No in vsaka progresivna vlada bo odletela ob prvi priliki—pa bodo dobili iznova bisagarje, kakor so jih imeli v preteklosti.

Kaj naj pa pravimo človeku, ki ga srečamo na cesti in ga prosimo, naj pomaga svojim nesrečnim bratom v domovini. "Za kaj pa delate za republiko ali kralja? Če delate za republiko, dam, če delate za kralja—nič."

Slovenci, Hrvatje in svobodni Srbi so skoro stodoletno za republiko. Zakaj bi to skrivali, zakaj še nadalje slepomišli, če vemo in čutimo, kje je edini spas jugoslovanskih narodov?

Zakaj hoditi še enkrat vsa tista pota, ki smo jih imeli za časa prve svetovne vojne, pota, ki so vodila v tako Jugoslavijo, da je bila škandal vsakega bratstva in vsake demokracije.

Bratje moji, če hočemo, da kaj dosežemo po sklenjenem miru, moramo imeti v rokah močne karte: to hočemo in ne odnehamo niti za las. Kdor je z nami, dobrodošel—kdor je proti, naj gre svoja pota.

Proč z negotovostjo in raznimi frazami, kakor: ljudstvo naj odloči, ali: rešitev jugoslovanskih narodov je v močni demokraciji federalni Jugoslaviji. Vsaj vidite in čutite, da ni nobenega fundamenta v takih besedah, ki so in ostanejo največkrat tako, kakor je bilo za časa prve svetovne vojne. Rekli so tedaj: zgradimo si najpoprejši dom—vse drugo pride kasneje, in imeli bomo močno in svobodno Jugoslavijo.

Zgradili so dom—kakoršen je bil. Moč so pobrali tisti, ki so vladali in ž njeno svobodo, da so si lahko neovirano polnili svoje bisage. In ljudstvo? Ono je čutilo to moč v obliki žandarjev, policajev in glavnjač.

Cital sem Kržetov dopis in reči moram, da je mojega mišljenja. Jaz se strinjam z njegovimi članki, ki opozarjajo splošen ameriško - slovenski narod na skupno borbo za skupno Slovenijo.

koder je strohnelo marsikatero bitje z ideali v duši in srcem za narod.

Če vemo, da ne moremo in ne smemo čakati, zakaj bi ne prišli na dan jasno in odločno: Mi Slovenci, Hrvatje in svobodni Srbi hočemo svobodno in pošteno federativno republiko in ničesar drugega ne! Srbom, ki so za dinastijo in kralja, pa pustimo, kar hočejo imeti.

Kako se vi, ki reprezentirate naš narod v domovini, počutite, če bi mi proglasili federativno republiko jadransko—v počast tistemu morju, ki je naš največji zaklad, kar ga premoremo? V ti republiko bi bili sledeči deli: Črna gora, Hercegovina, koder je pretežna večina svobodnih Srbov. Nadalje Dalmacija z njenimi otoki, Istra s Trstom in Primorjem, Goriška v okviru, kakor je bila v nekdanji Avstriji, Slovenija, Štajerska in Ogrska vse do tam, koder teko naše historične meje. Bačka, Banat, Slavonija, Hrvaška in Bosna. Vsi ti kraji združeno predstavljajo sijajno ekonomično celoto in teže na Jadransko morje. In vse prebivalstvo teh krajev je proti kraljem. Vsi so za svobodno republiko.

Kar se tiče stare Srbije, naj se sama odloči. Ako hoče kralja, naj ga ima, ona itak teži na Solun.

Zakaj federativna republika jadranska? Zato, da se položi temelj bodočnosti za republikansko federacijo vsega Balkana. Imamo na jugu Albance, nadalje Grke, na vzhodu Bolgare in Macedonce—vse to pride lahko enkrat skupaj, pod pogojem seveda, da imamo podlago.

Kaj mislite vi kot ljudstvo o tem? Zelel bi, da slišim vaš glas in bi vas prosil za tentativno glasovanje o resoluciji, ki vam jo predložim.

Cital sem potem resolucijo. Takoj nato je vstal eden izmed "poglavnikov" Hrvatov in rekel, naj se resolucija umakne" in predloži odboru. Jaz sem vztrajal pri svoji zahtevi, da slišim ljudski glas. In kljub temu, da so dobili bratje Hrvatje namig od svojega "vodje", jih je pri poskusnem glasovanju dvignilo nad polovico svoje roke. In proti—ni bilo nikogar.

Urednikova pošta

Moje misli prihajajo na dan

Cleveland, Ohio. — Že 16. januarja sem pisal v tem listu za združenje vseh Slovencev v eno državo, po sistemu Amerike. Sedaj čitam po listih kako in kaj se razpravlja jugoslovansko vprašanje pa se vprašam "Kam bomo spadali Slovenci?"

Še enkrat opozarjam SANS, Slovenci moramo v eno državo: Koroško, Štajersko, Primorsko, Benečija, Furlanija z Florenco, Genovo in Turinom z jadranskim morjem, o katerem je naš pesem, "Buči, buči morje Adrijsko", z Trstom v eno samo Slovenijo, z glavnim mestom v Ljubljani. Vse druge balkanske države bi morale biti enako združene v federativni republiko z Sovjetsko Rusijo. Slovani moramo skupaj, da nas ne bodo zopet čez 10 ali 20 let preganjali Nemci, Italijani ali kateri drugi pohotneži.

Cital sem Kržetov dopis in reči moram, da je mojega mišljenja. Jaz se strinjam z njegovimi članki, ki opozarjajo splošen ameriško - slovenski narod na skupno borbo za skupno Slovenijo.

Slovenski kongres v Clevelandu je prišel v nagladi, a je malo začrtal poti. Gotovo vse-

mu ni bilo mogoče priti do dna. Kaj in kako želi narod v povojnem času je bilo dano v nalogu za preučitev odboru, ki je bil izvoljen na kongresu.

Pustite Jugoslavijo s kraljem in njegovimi plačanci. Kaj njih skrbi narod? Oni imajo dovolj, narod pa se bje v lakoti za svobodo. Ali je to jugoslovanska vlada? To ni nikaka vlada, ki živi razkošno v Londonu in Ameriki! Proč s tako lenobo! Narod se bo otresel teh krvnih seav, ko pride čas za to.

Tukaj hočemo nekaj storiti za nje, ali vsak se vpraša kako? Nič drugače kakor sem omenil zgoraj.

S pozdravom zavednim delavcem za napredek v tem smislu!

John Markich.

Pomoč SANSu

Sheboygan, Wis. — Ameriško - slovensko združenje v Sheboyganu, Wis. bo priredilo kratko šaljivo igro "Kardula", eno-dejanko, dne 29. maja, ob 8. uri zvečer, v Fludernikovi dvorani. Vstopnina 25c.

Poleg igre bo tudi pozdrav, petje, deklaracija in godba.

Obenem se bo oddalo krasno posteljno pregrinjalo. Po končanem programu se bo pa vršil ples in zabava.

Ves odbor kakor tudi članstvo in drugi se trudijo vsak po svoji moči, da pripomorejo k boljšemu uspehu te prireditve. Kakor je bilo že omenjeno, je ves dobiček te prireditve namenjen za SANS. Upamo, da bo dvorana napolnjena, ker se gre za tako koristno stvar. Sedaj imamo priliko, da se pokažemo, da nismo Slovenci samo po imenu, pač pa tudi po dejanju. Prosim, imejmo samo eno pred očmi, da sedaj se ne gre za osebno stvar, ampak za ves naš slovenski narod.

Vsak izmed nas gotovo ve, da če podpiramo naš SANS, da bomo s tem veliko koristili in pomagali našim trpinom v stari domovini. Zato vas vse vljude vabimo — vse sheboyganske Slovence in Slovence brez izjeme kakšnega prepričanja ste, da se udeležite te prireditve.

Slovenska mati nam je dala življenje, zatorej je naša dolžnost, da pomagamo skupno tej naši nesrečni stari domovini kolikor mogoče, kajti ona nas tako usmiljeno prosi pomoči, s solzami v očeh in s tresočimi rokami prosi "Pomagajte nam, ljube hčere in dragi sinovi. Saj ste obljubili, ko ste se zadnjič poslovili od nas, da nas ne boste nikoli pozabili. Pomagajte nam sedaj, ko smo v smrtni nevarnosti, ko nas je zadela tako kruta nesreča, odkar se je pričela vojna. Nas tako neusmiljeno mučijo, ubijajo in preganjajo iz naših skromnih domov. Sedaj vam kliče, pomagajte, pomagajte, ne zapustite nas v tej nesreči."

Sedaj nastane vprašanje kako jim bo mogoče pomagati in na kakšen način? Vsi vemo, da posameznik ne more pri vsej dobri volji prav nič storiti in pomagati stari domovini. Zato pa imamo naše zastopnike pri SANS-u, ki bodo nas zastopali in sporočili naše želje in želje našega naroda.

Samo zaupanje moramo imeti v te naše zastopnike in iti jim na roke ter jim pomagati. Še enkrat apeliram na vse Slovence v Sheboyganu, da nas posetite dne 29. maja!

Mary Fale, predsednica.

For Victory
IT TAKES BOTH
1. Taxes
2. War Bonds
PLUS MORE WAR BONDS

Služba dela v Srbiji — velik nemški neuspeh

Jugoslovanska direkcija za informativno službo je objavila naslednjo vest, katero je agencija Reuter nedavno publicirala.

Na povelje nemškega vojskega komandanta v Srbiji, je bila pred dvema mesecema uvedena obvezna delavna služba. Nedić in njegovi pomagači so dobro vedeli, da bo taka prisilna služba dela naletela na ogromen odpor v srbskem narodu in so na vso moč skušali preprečiti ljudstvo preko radijskega glasila na to, da vstopnikarje obvezno delavno službo ne bodo uporabljeni nikjer drugje kot doma v Srbiji, ter da v nobenem slučaju ne bodo mogli biti poslani v inozemstvo.

Nemci so baje celo obljubili, da bodo vsi mobilizirani delavci uporabljeni za pridelovanje hrane, da bi tako pomagali olajšati veliko pomanjkanje, ki vlada v Srbiji.

Kljub tej kampanji propagande pa je javnost sprejela vedno prisilnega dela z veliko hladnostjo in uspeh nikakor ni odgovarjal nemškim zahtevam; predsednik beograjske oblasti, Dragi Jovanović, katerega so Nemci imenovali za župana, je to dejstvo javno priznal.

"Zdaj pa ko je mobilizacija delavcev zaključena, so nemške okupatorske oblasti v Srbiji nepovedale, da je treba odposlati določeno število delavcev Nemčiji.

"Novo Vreme" beograjski list, ki izhaja pod nemško kontrolo, priznava v svoji številki od 27. marca to zavrtno izdajstvo: list proti srbskim delavcem; list priznava, da so bili nasilno vpoklicani in tudi, da je omenjena sprememba izključno le pripisovati zahtevam nemške vrhovne komande. Novo Vreme trdi, da bodo srbski delavci v Nemčiji uživali iste pravice, kakor nemški delavci — najbrže upajo, da ko popravijo posledice te nemške nasilnosti in pomirijo razburjeno ogorčenost javnega mnenja v Srbiji.

ZEDINJENE DRŽAVE PAZI JO NA ZDRAVJE 14 DO 18 LETNIH DELAVCEV

Washington. — Otroški svet rad U. S. Department za delo, ki ceni, da bo letos poleti v deželi od tri milijone dečkov in deklet od 14 do 18 leta popolnoma ali pa deloma zaposlenih, povzraja, da se skrbi za zdravje teh mladih delavcev.

Urad je dobil poročila, ki kažejo, da vedno več dečkov in deklet od 14 do 18 leta postajajo nezdravi, tako, da delo ne nadzorovano, tako, da delo ne presega mladih moči, je to zelo koristno, ker daje mladim ljudem možnost, da se udeležijo važnega dela v poslih, kjer vidijo, da njihove delavne moči velika potreba.

Urad povdarja: "Potrebna je skupna akcija s strani uradov zdravja, šole in delodajalcev. Treba je načrtovati za primerno delno zaposlenje teh mladih dečkov in deklet in tudi paziti na to, da skupno število delovnih ur in dela ne postane previsoko. Tudi matere imajo svoj del odgovornosti in morajo paziti na to, da dobe njihovi sinovi dovolj močno hrano.

Oglašajte v Enakopravnosti

PROGRESIVNE SLOVENKE AMERIKE

PROGRESSIVE SLOVENE WOMEN OF AMERICA

Ustanovljene dne 4. februarja, 1934.

Inkorporirane dne 27. junija, 1938.

GLAVNI STAN V CLEVELANDU, OHIO

GLAVNI ODBOR PROGRESIVNIH SLOVENK
New Supreme Board Members of Prog. Slovenke
1942-1945

PREDSEDNICA: Paula Kline
PODPREDSEDNICA: Agnes Zalokar
TAJNICA: Josie Zakrajsek, 7603 Cornelia Ave.
BLAGAJNICA: Cecelia Subelj
ZAPISNIKARICA: Danica Hrvatin
NADZORNICE: Mary Zakrajsek, Augusta
Franceskin, Vera Candon.
PROSVETNI ODBOR: Nezika Kalan, Frances
Gorshe, Marion Candon.
UREDNIKA: Mary Ivanusch, R.F.D. 1, Chardon, O.

Naš Spominski dan

Tragedija, ki je zadela naš rojstni kraj je imela v vsej svoji grozoti eno svetlo točko in sicer v tem, da je združila ameriške Slovence v eno najmočnejših skupnih pomožnih in političnih akcij v zgodovini našega priseljenega naroda. Očividno smo se ob strašnih vesteh, prihajajočih preko morja osvestili in nas je vse prešinilo spoznanje, da bide sedaj odločilna ura in življenju Slovenije. Bilo nam je, kot da stojimo ob vzglavju s smrtjo se boreče drage matere, kot da nam je v plamenih rojstna hiša. In v tistem trenutku se je ljubezen do matere, ljubezen do rojstne hiše, ki je vsa ta leta dremala v našem sru, razvila v močan prepričanje, v mogočno bakljo, ki nam danes razsvetljuje ozračje in nam kaže pot v delu za ohranitev življenja drage matere, za ohranitev ljube nam rojstne hiše — za ohranitev naše domovine.

Razlikujemo se po prepričanju, kakor se razlikujemo v obličju in značaju otroci ene matere. In s tem, da smo stopili skupaj v teh tragičnih trenutkih za en skupen cilj, nismo izdali svojih idej, svojega prepričanja, pač pa smo dokazali, da so nas baš te ideje, to globoko prepričanje, bodisi na levi ali desni strani, oplemenili in resnično izobrazili v toliki meri, da vemo v katerih vprašanjih nam je pot skupna in kje vršimo delo našega posebnega prepričanja brez, da bi žalili ali zapostavljali one, ki nam po mišljenju niso sorodni.

Dogajajo in dogodili se bodo incidenti, ko se bo eden ali drugi naših bratov ali sester v svoji posebni gorečnosti za svojo vero, politično pripadnost, itd. spopadel in momentno padel iz raznotežja ali iz tira, toda v teh slučajih bodimo dovolj zreli in razsodni, da se ne razburjamo, pač pa na stvar ena v dostojen način dotičnika opozorimo, da ni na mestu. Imejmo vedno pred očmi opasen položaj bolnika. Ob vsaki skušnjavi, podatki se v malenkostne osebne prepire se spominimo, kako slabo pričevalo značajnosti in ljubezni napram svoji materi, bi pokazali otroci, ki bi se lasli in prepirali ob njeni smrtni postelji. In isto pravilo velja za nas, ki smo danes edini člani slovenskega naroda, ki smo v stanju rešiti in pomagati Sloveniji nazaj k življenju.

Tudi se bodo pojavili na pozornici mrki pesimisti ter nas skušali prepričati, da je skupno delo nemogoče, skušali bodo na več načinov izpodkopati našo moralo. V vseh enakih slučajih analizirajmo v prvi vrsti dotičnike in njih delo. Poglejmo, če so bili v svojem delu vztrajni, če so požrtvovalni in sploh kakšen je njih rekord iz preteklosti. Lahko so med njimi enostavni demagogi, ki znajo biti v svojih argumentih in izjavah tako prepričevalni, da nas lahko prevajajo in spravijo na pot nesloge in mlačnosti.

Vendar čutimo, da bodo razni neljubi pripetljaji, razni poskusi in onemogočiti skupno delo, zaradi ob trd oreh in da je med

nami na splošno veliko več zdrave razsodnosti in poštenosti, nego smo se sami zavedali.

In ko bomo v nedeljo 30. maja, kot ameriški državljani in državljanke slavili spomin junakov, ki so padli za ohranitev te velike republike, se podajmo v duhu tudi na gomile naših narodnih junakov, naših budilcev in klicarjev k narodni zavesti in skupnosti.

Poklonimo se spomenu na Trubarja, Vodnika, Prešerna, Gregorica, Levstika, Jurčiča, Pajkova in predvsem na našega velikega Ivana Cankarja, ki je v svojem prerokskem "Hlapcu Jerneju" videl današnji svetovni požar. Poklonimo se pa tudi spomenu nešteti naših pionirjev, ki so posvetili toliko svojih energij za naše skupno delo tu v Ameriki, a so odšli od nas v večnost. Njih delo, njih žrtve njih neuklonljivi duh naj nas družijo in nam razsvetljuje pot do končnega cilja, do osvobodene Slovenije!

Krožki poročajo...

Poročilo krožka št. 1.

Naša seja v mesecu maju je bila še precej dobro obiskana. In zgodilo se je prvič, da je bila odsotna naša priljubljena predsednica, Anna Zaic in sicer zaradi smrti njenega sina, ki se je ponesrečil v vojaški službi.

Draga tovarišica, Anna Zaic: vse članice krožka št. 1 Ti izrekamo globoko sožalje ob izgubi dragega sina. Upamo, da kmalu zopet prideš med nas na naše seje ker družba in delo, katerega vršimo "Progressivne Slovenke" je najboljša tolažba in uteha za Tebe, draga sestra in za vse članice — matere, ki imamo sinove tam, kjer si ga Ti izgubila.

Na tej seji dne 4. maja smo sprejele v našo sredo spet tri nove članice in sicer: Jennie Tomšič, Jennie Jenko in Mary Gasser. Upamo, da boste aktivne in da se boste prav dobro počutile med nami. Na naši prihodnji seji 1. junija pa upamo, da pristopi med nas še večje število zavednih Slovenk.

V nedeljo, 30. maja se bo vršila naša letna konferenca v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Upamo, da se boste članice udeležile prav vse od prve do zadnje. Saj to je pač naša dolžnost napraviti organizaciji in napram samim sebi. Ukrepane bomo o naših načrtih za bodoče leto in le vsestransko zanimanje članic bo rodilo potreben in zaželen uspeh. In članice, veste kaj?! Prosim poravnajte svoje mesečne prispevke do meseca maja, ker do polnomočnega zastopstva na konferenci bodo upravičene le dobrostoječe članice. Za tiste, ki nimate prilike plačati mesečnine pred konferenco, bom na razpolago na dan zborovanja in sicer pred otvoritvijo programa, ki se prične ob 2:30 uri popoldne.

Upam, da veste sedaj vse o naši članski kampanji, ki se bo

NAŠE SOŽALJE!

Uredništvo "Progressivne strani" izraža tem potom v imenu organizacije "Progressivnih Slovenk Amerike" najgloblje sožalje predsednici krožka št. 1, Ani Zaic in njeni družini ob tragični izgubi njenega dragega sina Johna, ki je bil ubit v vojaškem poletu. Služil je pri letalskem koru v državi Texas, kjer je živel v družini, ki je bila tudi njegova soproga, hčerka družine Tegel iz vzhodne 239. ceste. Pokojni John pe bil prijazen, zavezanec in kulturno naobražen ameriški Slovenec, sledeč vzgledu svojih naprednih staršev, kar svedoči dejstvo, da je bil pred odhodom iz Clevelanda aktiven pevec pri zboru "Slovan" v Euclidu in pri zboru "Orpheus".

Draga tovarišica: zavedamo se, da je izguba huda in nenadomestljiva, da so tvoje srčne rane globoke in skeleče, vendar poznavajoč Tvoj trden značaj, Tvojo vero v progresivne ideale, smo uverjene, da Ti bo pomagala ublažiti bolest zavest, da je položil svoje mlado in nadebudno življenje na altar borbe za svetlejšo bodočnost vseh ponižanih in razžaljenih in da bo vzkliko iz vsega tega trpljenja, iz vseh teh žrtev, lepše, pravičnejše in svobodnejše življenje za vse narode sveta in tudi za naš mali, slovenski narod, čigar zavezanec si je bil Tvoj — John. Med nami, ki smo ga poznali, bo ostal nanj svetel spomin!

Uredništvo.

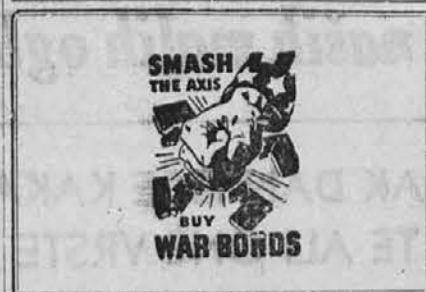
KOTICEK GLAVNE TAJNICE

Tem potom obveščam vse članice, da se vrši

Letna konferenca Progressivnih Slovenk Amerike v nedeljo 30. maja v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Pričetek ob 2:30 popoldne.

Vabljeni ste prav vse, da se iste vdeležite. Tajnice krožkov pa prosim, da pripravijo uradno poročilo o njih aktivnostih tekom leta.

zaključila z 31. avgustom. Vsaka nova članica plača \$1.00 za pet mesecev. Je torej en cel mesec prosta članarina! Požurimo se in podvojimo naše vrste!

Torej kličem vsem članicam krožka št. 1, na svidenje na konferenci dne 30. maja v Slov. nar. domu!

In prvega junija vas pa prav lepo prosim, da se v velikem številu udeležite naše mesečne seje. Pozdrav!

Frances Wolf,
14703 Sylvia Ave.
tajnica krožka št. 1.

OBRIS PROGRAMA KONFERENCE

- Pričetek ob 2:30 popoldne
1. Otvoritev konference z ameriško himno "The Star Spangled Banner" in s slovensko himno "Hej Slovani" Mary Grill-Ivanusch, na klavir spremlja Vera Milavec-Slejko.
 2. Poklon ameriški zastavi in zaprisega zvestobe pod vodstvom gl. tajnice Josephine Zakrajšek.
 3. Pozdravni govor, glav. predsednica Pavla Kline.
 4. Volitev konferenčne predsednice, podpredsednice in zapisnikarice.
 5. Nagovori navzočih gostov.
 6. Spomenica našim preminulim članicam.
 7. Poročila glavnih odborov.
 8. Poročila odbornic krožkov.
 9. Nove zadeve.
 10. Razno.

Zaključek

Po zborovanju bodo potegle navzočice članice krožka št. 2 z večerjo, na kar bo sledilo prijateljsko kramljanje in vsestransko razmotrivanje o našem delovanju.

ALI SE HOCE PROGRESIVNIM SLOVENSKIM ŽENAM DELA ALI TARNANJA?

Josephine Zakrajšek, gl. tajnica

Nekoč, pred mnogimi leti, je bila ženina usoda igrati vlogo slabotnega in solzavega bitja medtem, ko je vršil mož vse posvetno delo.

Danes imamo za kaj enakega le še pomilovalen nasmeh, kajti vse, kar je bilo, je danes zelo oddaljeno nekdanjemu pojmovanju ženiniga mesta na svetovni pozornici. Danes smatramo za nekaj enostavnega, da so žene samostojne in zmogljive sodelujoče članice človeške družbe. Njih delo jim je odmerjeno in one ga izvajajo.

Ženina prva naloga je uspešno upravljati svoj dom, poleg javnih del, kot so: prodajanje vojnih zadolžnic, zbiranje prispevkov za Rdeči križ, zbiranje raznih predmetov za vojno industrijo, delo pri civilni obrambi, pri Jugoslovanski pomožni akciji in končno pri na novo organizirani politični akciji pri "Slovensko - ameriškem narodnem svetu, poleg vseh drugih novih civilnih dolžnosti, ki so padle na rame naših naselbin, vsprlo sedanje vojne. Mnogo naših žena je zaposlenih po tovarnah vojne industrije medtem, ko so se prijavile druge v aktivno vojaško službo. Polje ženinih aktivnosti in novih dolžnosti je torej neomejeno.

Toda za nas slovenske žene je še eno delo, katero moremo vršiti in ki je enako važno in nujno, kot so vse navedene aktivnosti. In to delo me žene lahko vršimo in ga moramo vršiti, ako hočemo obdržati med nami pri življenju principe, za katere se tako neustrašeno bore naši zavezniki in to je, da preprečimo novo svetovno vojno čez dvajset let od danes. Delo, za katero se moramo zavzeti je pri nanovo stvorjeni organizaciji, pri — Slovensko - ameriškem narodnem svetu.

Res, nekaterim ljudem se zdi to politika, toda meni se zdi preprosto izraz pameti in hvalečnosti, hvalečnosti za usluge, katerih smo deležni kot ameriški državljani in za privilegij, da smemo in moremo sodelovati pri enaki organizaciji, kot je SANS in na ta način pomagati prizadevanju, ohraniti Slovenijo za slovenski rod.

Mogoče boste vprašale: pa kako me žene lahko pomagamo? Lahko se izgovarjate, da nimate časa, toda tu se ne gre za čas, tu se gre za dobro voljo, za iskreno željo pomagati našim rodnim bratom in sestram.

Treba vam bo morda nekoli-

ko preurediti vaše aktivnosti, potisniti nazaj nekatere in postaviti v ospredje zanimanje za vladne, oziroma državljanske zadeve (ameriške, kakor tudi jugoslovanske).

Dajte več poudarka na vaše čitanje. Citajte čimveč mogoče, o tekočih in političnih dogodkih. Poostriamo našo pozornost, kadar slišimo razprave o naši vladi, kakor tudi o jugoslovanski vladi. Razmotrivajte o njih tudi ve same v krogu vaše družine in prijateljev. Usposobite se, da lahko inteligentno posežete v razgovore o mednarodni politiki.

Prišel bo dan in upajmo, da ta dan ni več daleč, ko se bo zopet pisalo mirovno pogodbo in ta pogodba bo spisana za ves svet. In na tej mirovni konferenci mora biti zastopano tudi žensstvo. V Ameriki imamo žene, ki imajo vse zmožnosti za tako zastopstvo in od nas za vednih žen je odvisno, da jih pošljemo tja in da jim damo tudi potrebno moralno podporo.

Naše delo za SANS bo v prvi vrsti, da stvar proučimo, se dobro organiziramo in gremo na delo za denarne prispevke v svrhu vzdržave celega ustroja te narodne organizacije. Zberite se torej na sejah in razmotrivajte, kako bi se dalo to delo najuspešneje izvesti. Naj se ena ali druga izmed vas zavzame, da prouči današnje svetovne zadeve in vodi o tem razpravo na eni izmed sej. Poglobimo se v vprašanje svetovne trgovine in raznih ekonomskih problemov, ki so za vas vse velike važnosti, kajti edino v tem, da bodo ta vprašanja pravilno rešena, leži upanje, da ne bo treba vašemu vnuku po preteku petindvajsetih let zopet na bojno polje.

Veliko dela čaka progresivno žensstvo! — Poprimimo se ga z vnmemo!

Secretary's Corner

Every member is hereby notified to attend the Annual Conference of the "Progressive Slovene Women of America" on Sunday May 30th at the Slov. Nat'l Home on St. Clair Ave at 2:30 P. M.

All secretaries are requested to make an official report on the activities during the past year.

Victory Campaign

Have you done your part and secured a new member for your circle? Don't you think enough of your organization to ask your friends to join? Remember, that prizes of war stamps are given for each new member secured. So, come on and get busy and earn yourself a bond!

The campaign closes on August 31st, 1943.

Outline of the Conference Program

1. Opening of the conference with the "Star Spangled Banner" and "Hej Slovani" by Mary Grill-Ivanusch with Vera Milavec-Slejko at the piano.
2. The Presentation of the American Flag and The Pledge of Allegiance led by Supreme Secretary Josephine Zakrajšek.
3. Greetings by our President Paula Kline.
4. Election of Conference President, Vice President and Recording Secretary.
5. Greetings by our guests.
6. Tribute to our deceased members.
7. Reports of Supreme Board Officers.
8. Reports of Circle Officers.
9. New Business.
10. Miscellaneous. — Adjournment.

After the meeting supper will be served by members of Circle No. 2.

Iz "Progressivnega čebelnjaka"

K vojnemu oddelku Ameriškega Rdečega križa je pristopila pred kratkim priljubljena članica našega glavnega odbora, Marion Candon, poklicna bolničarka (nurse) iz poznane rodbine Frances in William Candon, živeče na 246 East 214 St., Euclid, Ohio. Mladi strežnici želimo obilo uspeha v plemenitem delu in srečen povratek v naš delokrog po končni vojni.

Z zadnjim mesecem je bila zaključena serija mesečnih pism iz Greenwood, Wisconsin, katere nam je pošiljala naša sotrudnica, Ann Prime tekom zimskih mesecev. Pisma so bila zelo zanimiva in ste jih članice gotovo z užitkom čitale. Primceva nam je dala nekoliko pojma kakšno je ameriško kmečko življenje, v kolikor ga je spoznala tekom enoletnega bivanja in dela na deželi, o čemur se po našem časopisu v splošnem lahko malo piše. Zato se ji prav toplo zahvaljujemo in želimo, da s prihodnjo jesenjo zopet prične s svojimi pismi.

Zadnji mesec je bil priobčen na naši strani imenik uradnic krožkov izza leta 1942 in sicer pomotoma. Ker še nimamo popolnega imenika za leto 1943 so tajnice prošene, da sporočijo imena novih uradnic na uradništvo najkasneje do 18. junija, da bo isti sestavljen in priobčen v bližnji bodočnosti.

Pesimizem je huda duševna bolezen. Prine se lahko posameznika, skupine ali celega naroda. — Kaj pa je pesimizem ali pesimist boste morda vprašale. Pesimist je človek, ki gleda na življenje skozi črna očala. Vse se mu vidi brezupno ter na robu propasti in smrti. Povsod vili le nepoštenost in sumljive sence, le on sam je kajpada izvzet. Tak človek je navadno zelo nesrečen. Ni pa navadno zadovoljen živeti sam v svoji črnogledi mizeriji, temveč jo jako rad troši v okolici, kjer se giblje ali deluje. Nekateri ljudje so več ali manj rojeni pesimisti, drugi pa postanejo skozi razočaranja v življenju. Prizadejan poraz, ali občutna izguba jim tako zastupi dušo, da postanejo nedostopni videti še kdaj solčno ali pozitivno stran življenja. Pesimizem se lahko pojavi v zasebnem ali v javnem življenju in se ga treba izogibati povsod ker je velik škodljivec in sovražnik napredka. Skratka, pesimizem ugonablja, optimizem ustvarja.

Letošnja pomlad je ena izmed najbolj muhastih in deževnih, kar jih pomnimo. Zato imamo pa tudi vse velik križ z našimi "Victory gardens". Težko je kaj vsejati in še težje pleti ali okopavati. Še večje težkoče od domačih vrtnarjev pa imajo letos farmerji. V zemlji je še jako malo ovska, ki je navadno že ves posejan okrog 15. aprila v tem delu dežele. Isto je z zgodnjim krompirjem in če ga je kaj posajenega, je nevarnost, da segnije, predno bo imel priliko pokukati iz zemlje. Koruze, ki je navadno ob tem času že posajena, ni posadil dosedaj še skoro nihče. Polja so namreč tako prepojena z vodo, da kmetom, ki obratujejo svoje kmetije s traktorji, sploh ni mogoče nikamor ker jim težka mašinerija običi enostavno v blatu. Kdor dela s konji in lahkejšimi plugi in orodjem še ujamemo sem in tja kak ugoden dan za delo, toda v splošnem so vsi kmetje prisiljeni čakati in upati za spremembo, oziroma za sonce, ki je šlo očitno na neke vrste "sedeči štrajk".

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih znakov!

Zmagoslavna kampanja!

(Victory Campaign)

Ste li že storile svojo dolžnost in vpeljale novo članico v vaš krožek? Ali ne mislite, da si je ustvarila naša organizacija dovoljšen ugled, da povabite vanjo tudi vaše prijateljice? — Pomnite! Za vsako novo članico prejmete nagrado v vojno-varčevalnih znankah! Požurite se torej in prisluzite si vojno zadolžnico (War Bond).

Kampanja se zaključuje 31. avgusta, 1943.

ACHING-STIFF SORE MUSCLES

For PROMPT relief—rub on Musterole Massage with this wonderful "country-herb" actually brings fresh warm blood to aching muscles to help break up painful local congestion. Better than an old-fashioned mustard plaster! In 3 strengths.

MUSTEROLE

Q. Does an album filled with Stamps automatically become a Bond that will mature in 10 years?

A. No. It must be exchanged for a Bond, and it will bear no interest until it is so exchanged.

Q. Can payment of a War Savings Bond be made to the receiver or trustee in bankruptcy of the estate of a registered owner?

A. Yes, when bankruptcy or insolvency has been adjudicated and request for payment has been duly executed.

Q. Can I authorize my employer to set aside portions of my salary each pay day until enough is accumulated to buy a War Savings Bond?

A. Yes, if your employer has installed a Pay-Roll Savings Plan. More than 24 million wage and salary earners are saving their money this way.

Q. Can I invest a lump sum in War Bonds and receive from the investment a return in the nature of an annuity?

A. No. The purchase of each War Savings Bond is a separate transaction. Each Bond is dated as of the first of the month in which payment for it is received by an authorized issuing agent, and matures exactly 10 years from that date.

Remember—the longer you keep War Bonds, up to 10 years, the more valuable they become.

U. S. Treasury Dept.

Zavarovalnino
proti
ognju, tatvini,
avtomobilskim nesrečam
itd.
preskrbi
JANKO N. ROGELJ
6208 SCHADE AVE.
POLKILITE:
ENDicott 0718

"It Takes Both"

It takes both... a Romeo and a Juliet to enact the famous love scene from the Shakespeare play. It takes both... War Bonds and Taxes to win this war... War Bonds and Taxes are the price we must pay for a Victory over the Axis powers.

U. S. Treasury Department

Oglašajte v ... Enakopravnosti

